

Ètica digital amb IA: dossier per a l'aula

Casos pràctics, pauta de debat i checklist d'ús ètic de la IA a classe.

Per Núria Font · <https://aprendreambia.cat>

L'ètica no s'ensenya, es practica. Aquest dossier proposa situacions concretes per obrir conversa.

Cas 1 — El treball de l'Alba

L'Alba ha demanat a ChatGPT que li escrigui una redacció sencera. Ho presenta com a propi. La nota és bona, però la Maria, companya, ha fet el mateix treball i ha tret una nota pitjor perquè l'ha escrit ella sola.

Per debatre: És just? Qui ha après? Com ho detectaríem? Hauríem d'avaluar el procés o el resultat?

Cas 2 — La veu generada

El Pau ha fet servir IA per clonar la veu del seu professor i ha gravat un àudio humorístic que ha compartit pel grup de WhatsApp de la classe.

Per debatre: Què té de greu? Canviaria si no fos humorístic? Què hauria d'haver demanat abans? Quina seria la nostra resposta com a centre?

Cas 3 — Les dades del grup

Una professora vol usar ChatGPT per analitzar les notes de la seva classe i detectar patrons. Per fer-ho, hi introdueix els noms i cognoms dels alumnes amb les seves qualificacions.

Per debatre: És legal? És respectuós? Quines alternatives hi ha? Què hauria de preguntar abans?

Pauta de debat (20 minuts)

Minut	Activitat	Rol del docent
0-3	Lectura del cas en parelles	Observa
3-8	Identificació dels dilemes	Introdueix vocabulari
8-15	Debat en grups de 4	Modera sense posicionar-se
15-20	Síntesi col·lectiva	Pregunta per l'acció

Checklist d'ús ètic de la IA a classe

- L'alumnat sap quan una resposta ve de la IA
- L'autoria està sempre traçada (humans i IA)
- No s'introdueixen dades personals a eines generatives
- Es verifica la informació amb fonts humanes
- Es respecten els drets d'autor en imatges i textos
- Es parla dels biaixos i del que no apareix
- Hi ha una política clara de centre coneguda per totes

Lectures curtes per aprofundir

- "L'era de l'IA" de H. Kissinger et al. (capítol 5)
- Marc d'ètica digital del Departament d'Educació
- AI Literacy Framework del MIT
- Recomanacions UNESCO sobre IA generativa a l'aula

Aquest recurs forma part del projecte Aprendre amb IA. Trobaràs més plantilles a <https://aprendreambia.cat>.